УДК 342.9
DOI: 10.31733/2078-3566-2022-3-213-219

Ігор ПАСТУХ©
доктор юридичних наук, доцент
*(Національна академія внутрішніх справ,
м. Київ Україна)*

МЕЖІ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ТА КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ВИКОРИСТАННЯ ДЕРЖАВНОГО ЧИ КОМУНАЛЬНОГО МАЙНА В ПРИВАТНИХ ІНТЕРЕСАХ

Розглянуто зміст положення ст. 22 Закону України «Про запобігання корупції» щодо заборони використання публічного майна в приватних інтересах та її забезпечення нормами, що встановлюють адміністративну та кримінальну відповідальність за її порушення. Встановлено, що адміністративна відповідальність за таке правопорушення, на відміну від кримінальної, є обмеженою щодо його предмета (лише державне майно), суб'єктів (лише посадові особи) та наслідків (що в десятки разів відрізняється від відповідного кримінально-караного діяння), а сам проступок не пов'язується з корупцією. Основні пропозиції автора зводяться до змін та доповнень відповідних законів, що встановлюють кримінальну та адміністративну відповідальності.

***Ключові слова*:** *адміністративна відповідальність, неправомірне використання, державне майно, комунальне майно, приватний інтерес.*

Постановка проблеми. Незважаючи на запровадження в Україні воєнного стану, корупція продовжує бути не менш небезпечним явищем, що негативно впливає на інститути держави та громадянського суспільства, а протидія їй є напрямом нагальної необхідності. За даними опитування населення, проведеного Національним агентством з питань запобігання корупції, корупція посідає 3-тє місце серед основних проблем (після високої вартості життя та воєнних дій), перелік яких пропонувався респондентам, 68,6 % населення вважають корупцію дуже серйозною проблемою. Аналіз даних в динаміці свідчить, що наприкінці 2021 року, порівняно з минулою хвилею (2020 рік), проблема корупції перемістилася в рейтингу проблем з 2-го місця на 3-тє на тлі зростаючих цін та очікування загострення воєнного конфлікту з рф. За даними опитування бізнесу, корупція посідає 2-е місце – 73,3 % опитаних підприємців вважають корупцію дуже серйозною проблемою [1].

Новий етап протидії корупції пов'язаний з ухваленням 14 жовтня 2014 року Закону України «Про запобігання корупції», спрямованого на принципово новий підхід до визначення організаційно-правових засад роботи системи запобігання корупції, змісту та порядку застосування превентивних антикорупційних засобів.

Однак, незважаючи на достатньо тривалу дію нового антикорупційного законодавства, як в теорії адміністративного та кримінального права, так і в правозастосовчій діяльності спеціально уповноважених суб'єктів протидії корупції, немає єдиного розуміння меж та підстав притягнення юридичної відповідальності за деякі обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища. Йдеться про заборону використовувати будь-яке державне чи комунальне майно або кошти в приватних інтересах, передбачену ст. 22 Закону України «Про запобігання корупції».

Відсутність однакового підходу до адміністративно- та кримінально-правового змісту цього порушення, безпосереднього складу цього правопорушення, розуміння відмінності між адміністративно-караним діянням та кримінальним і дисциплінарним правопорушенням та інші проблеми породжують як труднощі кваліфікації, так і контролю над поширеністю цих протиправних діянь. Доцільно провести ревізію системи антикорупційних норм та законодавства про відповідальність за його порушення. Зокрема, потрібна більш чітка законодавча регламентація складів відповідних

© І. Пастух, 2022
ORCID iD: https://orcid.org/0000-0002-5889-7055
igordp76@gmail.com

правопорушень, виважений підхід до призначення покарань, а також включення їх до переліку корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень. Зазначені обставини визначають своєчасність та доцільність дослідження питань, пов'язаних із відповідальністю за використання державного чи комунального майна в приватних інтересах.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Питання, пов'язані з протидією корупції, завжди активно досліджувалися вченими різних наукових напрямів і подані у великій кількості наукових робіт, зокрема таких правознавців, як Л. Аркуша, В. Галунько, В. Гаращук, Н. Гуторова, О. Дудоров, Д. Заброда, С. Задорожний, Т. Коломоєць, В. Колпаков, О. Костенко, О. Кузьменко, М. Мельник, Д. Михайленко, Є. Невмержицький, Д. Олійник, А. Савченко, Є. Скулиш, М. Хавронюк, Н. Ярмиш та ін. Водночас не применшуючи наявних здобутків, треба зазначити, що наукові дослідження переважно стосуються загальної проблематики протидії корупції або окремих її аспектів. У зв'язку з необхідністю вивчення меж адміністративної відповідальності за використання державного чи комунального майна в приватних інтересах з урахуванням чинних антикорупційних підходів у сфері правового регулювання ця проблема залишається не до кінця розробленою, що вимагає усунення прогалин у відповідній сфері.

Мета статті: дослідити сучасний стан та визначити напрями удосконалення правового регулювання відповідальності за використання державного чи комунального майна в приватних інтересах.

Виклад основного матеріалу. Частиною 1 ст. 22. «Обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища» Закону України «Про запобігання корупції» передбачено: «особам, зазначеним у частині першій статті 3 цього Закону, забороняється використовувати свої службові повноваження або своє становище та пов'язані з цим можливості з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб, у тому числі використовувати будь-яке державне чи комунальне майно або кошти в приватних інтересах» [2]. Як видно із норми статті, її дія поширюється на таких суб'єктів: 1) особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; 2) особи, які для цілей цього Закону прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; 3) особи, які постійно або тимчасово обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або спеціально уповноважені на виконання таких обов'язків у юридичних особах приватного права незалежно від організаційно-правової форми, а також інші особи, які не є службовими особами та які виконують роботу або надають послуги відповідно до договору з підприємством, установою, організацією, – у випадках, передбачених цим Законом; 4) кандидати на пост Президента України та кандидати у народні депутати України, зареєстровані в порядку, встановленому законом. Одразу слід зазначити, що серед таких суб'єктів виділяються посадові та службові особи (наприклад, посадові особи місцевого самоврядування, секретаріату Вищої ради правосуддя, військові посадові особи, посадові та службові особи органів прокуратури, Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, інших державних органів). Ці поняття окремо або разом також використовуються в Конституції України (ст. 19, 40, 56).

Стосовно першої частина обмеження, що полягає у забороні займатися корупцією (майже так її поняття визначено Законом), ситуація достатньо зрозуміла, оскільки таке діяння є корупційним правопорушенням, за яке передбачена кримінальна відповідальність (зокрема, ст. ст. 354, 364, 364-1, 365-2, 368, 368-3, 368-4, 369-2, 370 Кримінального кодексу України (ККУ)), дисциплінарна та цивільно-правова.

Прослідкуємо за дією заборони використання державного чи комунального майна в приватних інтересах за алгоритмом: закон, що передбачає відповідальність, – суб'єкти правопорушень – межі відповідальності. На відміну від попередньої заборони, наслідком її порушення, крім вище згаданих, може наставати й адміністративна відповідальність. Хоча ч. 2 ст. 9 КУпАП і визначає, що адміністративна відповідальність за правопорушення, передбачені цим Кодексом, настає, якщо ці порушення за своїм характером не тягнуть за собою відповідно до закону кримінальної відповідальності [3], пропонуємо розпочати саме з неї, оскільки саме в Особливій частині цього Кодексу є норма, що найбільш наближена до тієї, що закріплена в антикорупційному законі.

Зокрема, у ст. 184-1 «Неправомірне використання державного майна» КУпАП

зазначено: «Використання посадовою особою в особистих чи інших неслужбових цілях державних коштів, наданих їй у службове користування приміщень, засобів транспорту чи зв'язку, техніки або іншого державного майна, якщо це завдало державі шкоди на суму, що не перевищує п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, – тягне за собою накладення штрафу від двох з половиною до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян» [3]. При цьому така відповідальність характеризується такими специфічними ознаками: предмет проступку (тільки державне майно); суб'єкт правопорушення (тільки посадова особа); шкідливі наслідки правопорушення (чітко визначений розмір шкоди). Визначений у ст. 1 Законі «Про запобігання корупції» термін «приватний інтерес» повністю охоплює особисті чи інші неслужбові цілі неправомірного використання державного майна.

Визначення «посадової особи» міститься в декількох нормативно-правових актах та інших документах. Як правило, повноваження такої особи пов'язують із виконанням організаційно-розпорядчих та адміністративно-господарських функцій. Організаційно-розпорядчі функції – це обов'язки щодо здійснення керівництва галуззю промисловості, трудовим колективом, які виконують, зокрема, керівники центральних та місцевих органів виконавчої влади, державних, комунальних підприємств, установ або організацій, їхні заступники, керівники структурних підрозділів, їхні заступники, особи, які керують ділянками робіт. Адміністративно-господарські функції – це обов'язки з управління або розпорядження державним, комунальним майном, які виконують начальники господарських, фінансових відділів, завідуючі складами, майстернями тощо. Отже, положення ст. 184-1 КУпАП діють лише на керівну ланку державних органів, їх структурних підрозділів, державних підприємств, установ та організацій.

Стосовно інших осіб визначену ст. 22 Закону заборону, на перший погляд, можна пов'язати із адміністративним правопорушенням, передбаченим ст. 51 КУпАП, яка передбачає відповідальність за дрібне викрадення чужого майна шляхом крадіжки, шахрайства, привласнення чи розтрати і відмежовується від злочину розміром шкоди (до 0,2 неоподатковуваного мінімуму доходів громадян). Кримінальна відповідальність за таке діяння передбачена ч. 2 ст. 191 КК «Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем». Проте зміст зазначених у цих статтях форм викрадення (крадіжка, шахрайство, привласнення, розтрата чи або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем) не вписуються в поняття «неправомірного використання майна». Найбільш наближеними, на перший погляд, до змісту заборони антикорупційного законодавства є такий спосіб неправомірного використання майна як його розтрата, яку найчастіше тлумачать як умисне незаконне і безоплатне витрачання (споживання, продаж, безоплатну передачу, обмін, передачу в рахунок погашення боргу тощо) винним чужого майна, яке йому ввірене чи перебувало в його віданні. В результаті розтрати винний умисно поліпшує майнове становище інших осіб шляхом безпосереднього споживання ними незаконно вилученого майна, позбавлення їх за рахунок витрачання такого майна певних матеріальних витрат, збільшення доходів інших осіб тощо. Обов'язковою суб'єктивною ознакою розтрати майна є корисливий мотив – спонукання до незаконного збагачення за рахунок чужого майна, намір збагатитися самому або незаконно збагатити інших осіб, в долі яких зацікавлений винний [4]. Проте розтрата передбачає поліпшення майнового становища шляхом безпосереднього споживання незаконно вилученого майна, тоді як використання публічного майна не передбачає таких ознак, відбувається споживання корисних властивостей такого майна у приватних інтересах.

В теорії та практиці кримінального права панує слушна позиція й щодо відмежування «заволодіння чужим майном шляхом зловживання службової особи своїм службовим становищем від зловживання владою або службовим становищем, яке вчинюється з корисливих мотивів і утворюють склад злочину, передбаченого ст. 364 КК України. Зловживання службовою особою своїм службовим становищем під час вчинення злочину, передбаченого ч. 2 ст. 191 цього Кодексу, є способом заволодіння чужого майна і таким чином утворює спеціальний склад службового зловживання. При корисливому зловживанні владою або службовим становищем, відповідальність за яке передбачена ст. 364 КК України, службова особа *не заволодіває* чужим майном, а, діючи всупереч інтересам служби і протиправно отримуючи вигоду зі свого службового становища, *заподіює* власникові майна майнову *шкоду*. Отже, відмінність полягає в тому, що службова особа під час скоєння злочину, передбаченого ст. 364 КК України,

зловживаючи своїм службовим становищем, заподіює майнову шкоду власнику при відсутності хоча б однієї ознаки розкрадання чужого майна. На відміну від злочину, передбаченого ч. 2 ст. 191 КК України, зловживання владою або службовим становищем (ст. 364) може супроводжуватись оплатним вилученням чужого майна, за якого відбувається заміна майна на рівноцінний еквівалент, – інше майно, гроші, *використання чужого майна для особистих потреб без мети заволодіння ним*, у тому числі завищення вартості виконаних робіт.

З системного аналізу норм закону встановлено, що у разі, коли зловживання службовою особою своїм службовим становищем виступає способом розкрадання чужого майна, при якому винний незаконно вилучає та безоплатно обертає майно на свою користь чи користь третіх осіб, то такі дії утворюють спеціальний склад зловживання службовим становищем і мають кваліфікуватися за ст. 191 КК України. Водночас якщо зловживання службовим становищем не супроводжується розкраданням чужого майна в будь-якій формі, не пов'язано з протиправним вилученням та безоплатним оберненням такого майна у свою власність чи власність третіх осіб, а призводить до набуття іншої вигоди, то ці дії охоплюються диспозицією статті 364 КК України» [5].

Отже, на відміну від адміністративної відповідальності, лише на рівні тлумачення закону прослідковується зв'язок між забороною використання публічного майна в приватних інтересах та кримінально-правовими наслідками її порушення.

Розглянемо більш детально склад кримінального правопорушення, передбаченого ст. 364 КК. Зловживання владою або службовим становищем – це умисне використання *службовою особою* влади чи службового становища всупереч інтересам служби, яке завдало *істотної шкоди* приватним чи публічним інтересам [6]. Для кваліфікації цього діяння треба встановити, серед іншого, його суб'єкта – службова особа, істотну шкоду – яка в сто і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян (нмдг). На відміну від діяння, передбаченого ст. 184-1 КУпАП, суб'єктом злочину є службові особи – «особи, які постійно, тимчасово чи за спеціальним повноваженням здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування, а також обіймають постійно чи тимчасово в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на державних чи комунальних підприємствах, в установах чи організаціях посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій, або виконують такі функції за спеціальним повноваженням, яким особа наділяється повноважним органом державної влади, органом місцевого самоврядування, центральним органом державного управління із спеціальним статусом, повноважним органом чи повноважною особою підприємства, установи, організації, судом або законом» [3] та деякі інші. Із цього визначення можна констатувати, що посадова особа є лише одним із видів службової особи, поняття якої значно ширше,

Оскільки розглядуваний злочин має матеріальний склад, обов'язковим його елементом виступає завдана шкода, яка в 20 разів перевищує ту, що зазначена у ст. 184-1 КУпАП. І така шкода стосується будь-якого майна як державного так і комунального.

Таким чином, аналіз нормативно-правових актів, що встановлюють юридичну відповідальність за використання державного чи комунального майна в приватних інтересах, дозволив дійти наступних тверджень.

Адміністративна відповідальність, на відміну від кримінальної, за даний проступок передбачена лише: а) для посадових осіб; б) щодо державного майна; в) коли завдана шкода не перевищує 5 нмдг. Крім цього, таке діяння, незважаючи на порушення норм Закону «Про запобігання корупції», не являється адміністративним правопорушення, пов'язаним з корупцією, оскільки перебуває у главі 15 КУпАП «Адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління». Загалом це означає, що суб'єктом цього проступку можуть бути лише керівники, заступники керівників різних рівнів державних органів, підприємств, установ та організацій в межах шкоди, визначеної ст. 184-1 КУпАП і додаткові наслідки притягнення їх до відповідальності відрізняються від тих, що настають за вчинення адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією та корупційних правопорушень (можливе звільнення, включення в реєстр осіб, які вчинили корупційна та пов'язані з корупцією правопорушення).

Кримінальна відповідальність за такі діяння встановлена: а) для службових осіб як державного так і комунального сектору; б) за неправомірне використання будь-якого

публічного (державного чи комунального) майна; в) мінімальна шкода від 100 нмдг. Крім того, правопорушення вважається корупційним.

Це означає адміністративна відповідальність не встановлена: а) за неправомірне використання комунального майна; б) за таке діяння, вчинене не посадовою особою, а, наприклад, державним службовцем категорії «В» без повноважень такої особи, іншою службовою особою.

Цікавою стає ситуація кваліфікації розглядуваного діяння, вчиненого посадовою особою, коли завдана протиправними діями шкода: а) до 5 нмдг; б) більше 100 нмдг; в) більше 5, але менше 100 нмдг. У першому випадку дії особи підпадають під ст. 184-1 КУпАП, у другому – під ст. 364 ККУ. Звісно ці всі види відповідальності додатково можуть супроводжуватись дисциплінарним стягненням та/або цивільно-правовою відповідальністю. У третьому випадку ситуація стає комічною, коли шкода перевищує адміністративно-карану, але не досягає кримінально-караної, то особу може бути притягнуто лише до дисциплінарної та/або цивільно-правової відповідальності. При цьому якщо таке правопорушення вчиняє інша особа, крім посадової, і шкода від такого діяння не перевищує 100 нмдг (у 2022 році це 124 050 грн), то правові наслідки для неї будуть такими самими.

Отже, відповідальність за неправомірне використання публічного майна може бути за таких умов тільки кримінальною, крім одного випадку, вчинення його посадовою особою державного органу із завданням шкоди державі, що не перевищує 5 нмдг. Це означає, що при неправомірному використанні комунального майна та будь-якими іншими особами така відповідальність не передбачена.

Державне та комунальне майно є засобами, необхідними для виконання завдань публічної адміністрації в публічних інтересах і однаково важливими для їх охорони. До ознак публічного майна в юридичній літературі відносять, зокрема, такі: 1) його охорона забезпечується публічними і приватними юридичними засобами, за що передбачена юридична відповідальність; 2) є засобом здійснення владних повноважень, функцій і завдань публічної влади та здійснення прав і свобод людини; 4) порядок вчинення правочинів із ним регулюється приватним правом; 5) публічне право визначає особливості юридичного режиму його користування; 6) рішення про його відчуження здійснює орган публічної адміністрації відповідно до своїх повноважень, за встановленою процедурою, на підставі чого ухвалює адміністративний акт; 7) органи публічної адміністрації несуть відповідальність за належне управління публічним майном [7, с. 145]. Як вже зазначалось, правомірне використання як державного, так і комунального майна захищається антикорупційним законодавством, проте не повною мірою такий захист забезпечений відповідними санкціями.

Основними проблемами такого стану є, по-перше, неузгодженість антикорупційного, кримінального та адміністративного законодавства, і, по-друге, неоднозначне розуміння терміна «використання». Під використанням розуміють застосування, вживати що-небудь з користю, користуватися чимсь [8, с. 412]. У тлумачних словниках слово «використання» пов'язується із такими формами, як: вживання; застосування; експлуатація; споживання. Застосовуючи такий підхід до нашої проблеми, можна сказати, якщо неправомірне використання проявляється через споживання, то воно підпадає під таку форму викрадення як розтрата майна і під зовсім іншу кваліфікацію. Тому заборона використання публічного майна потребує законодавчого коригування в частині встановлення адміністративної відповідальності за її порушення.

Висновки. Аналіз норм Закону України «Про запобігання корупції» свідчить, що заборона використання будь-якого державного чи комунального майна або коштів у приватних інтересах не має повноцінного та системного продовження на рівні адміністративно-деліктного та кримінального законодавства, яке містить прогалини у забезпеченні розглядуваної заборони.

Зважаючи на викладене, пропонується: 1) дію статті 184-1 КУпАП поширити на заборону неправомірного використання як державного, так і комунального майна в приватних інтересах; 2) суб'єктами цього проступку визначити осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та осіб, які для цілей Закону України «Про запобігання корупції» прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; 3) включити ст. 184-1 КУпАП до Глави 13-А «Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією» цього

Кодексу; 4) як варіант усунення «розриву» між адміністративною та кримінальною відповідальністю за розглядуване пропонується доповнити ст. 364 ККУ ч. 3 такого змісту: «неправомірне використання будь-якого державного чи комунального майна або коштів в приватних інтересах, якщо це завдало державі або органу місцевого самоврядування шкоди на суму, що перевищує десять неоподатковуваних мінімумів доходів громадян». Відповідно, подібну шкоду, що заподіюється діями, передбаченими ст. 184-1, обмежити десятьма нмдг. Термін «приватний інтерес» при цьому використовується у розумінні, визначеному Законом «Про запобігання корупції».

Список використаних джерел

1. Корупція в Україні 2021: розуміння, сприйняття, поширеність. Звіт за результатами опитування населення та бізнесу. Київ, 2022. URL : https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2022/07/1009488299966710444nacp_ report_info_sapiens_2021_ukr_final_.pdf (дата звернення: 30.08.2022 р.).

2. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#n313.

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text.

4. Касаційний кримінальний суд Верховного Суду : Постанова від 26.09.2020 року у справі № 442/1862/19. URL : https://www.reyestr.court.gov.ua/ Review/91237711.

5. Верховний Суд : ухвала від 23 серпня 2018 року у справі № 0912/1638/12 (провадження № 51-2735км18). URL : https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/76207261.

6. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text.

7. Пищида В. М. Публічне майно як об'єкт публічно-правового спору в адміністративних судах. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція*. 2015. № 17. Т. 1. С. 145–148.

8. Словник української мови : в 11-и т. ; за ред. І. К. Білодіда. Т. 11. Київ : Наук. думка, 1970. 512 с.

Надійшла до редакції 02.09.2022

References

1. Koruptsiya v Ukrayini 2021: rozuminnya, spryynyattya, poshyrenist′. zvit za rezul′tatamy opytuvannya naselennya ta biznesu [Corruption in Ukraine 2021: understanding, perception, prevalence. a report based on the results of a population and business survey]. Kyiv, 2022. URL : https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2022/07/ 1009488299966710444nacp_report_info_sapiens_ 2021_ukr_final_.pdf. [in Ukr.].

2. Pro zapobihannya koruptsiyi [On prevention of corruption] : Zakon Ukrayiny vid 14.10.2014. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#n313. [in Ukr.].

3. Kodeks Ukrayiny pro administratyvni pravoporushennya [Code of Ukraine on Administrative Offenses] vid 07.12.1984. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text. [in Ukr.].

4. Kasatsiynyy kryminal′nyy sud Verkhovnoho Sudu [Criminal Court of Cassation of the Supreme Court: Resolution] : Postanova vid 26.09.2020 u spravi № 442/1862/19. URL : https://www.reyestr.court.gov.ua/ Review/91237711. [in Ukr.].

5. Verkhovnyy Sud : ukhvala [Supreme Court: decision] vid 23 serpnya 2018 roku u spravi № 0912/1638/12 (provadzhennya № 51-2735km18). URL : https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/76207261. [in Ukr.].

6. Kryminal′nyy kodeks Ukrayiny [Criminal Code of Ukraine] vid 05.04.2001. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text. [in Ukr.].

7. Pyshchyda, V. M. (2015) Publichne mayno yak ob″yekt publichno-pravovoho sporu v administratyvnykh sudakh [Public property as an object of a public-law dispute in administrative courts]. *Naukovyy visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriya Yurysprudentsiya*. № 17. Vol. 1, pp. 145–148. [in Ukr.].

8. Slovnyk ukrayins′koyi movy [Dictionary of the Ukrainian language] : v 11-y t. ; za red. I. K. Bilodida.Vol. 11. Kyiv : Nauk. dumka, 1970. 512 p. [in Ukr.].

ABSTRACT

Igor Pastukh. Bounds of administrative and criminal liability for the use of state or communal property for private interests. In the article on the basis of the provisions of the current legislation, the achievements of the science of administrative and criminal law, the content of the provisions of Art. 22 of the Law of Ukraine «On Prevention of Corruption» regarding the prohibition of the use of public property in private interests and its enforcement by regulations establishing administrative and criminal liability for its violation. As a result of the analysis of legal acts establishing legal liability for the use of state or communal property in private interests, it was established that administrative liability for such an offense, unlike criminal liability, is limited to its subject matter (only

state property), subjects (only officials) and consequences, and the misdemeanor itself is not related to corruption. Despite the fact that criminal liability for such actions is established for a wider range of subjects (officials) and subject matter (state and communal property), the composition of the crime is present when damage is caused that is 20 times greater than that which can be caused by administrative misdemeanor It was established that the ban on the use of public property requires legislative correction in terms of editing administrative responsibility for its violation.The author's main proposals for legislative acts, which establish administrative and criminal liability for the use of state or communal property in private interests, consist of amendments and additions to the relevant codes in the following directions: a) extension of the effect of Art. 184-1 of the Criminal Procedure Code on communal property and its inclusion in the list of administrative offenses related to corruption; b) expansion of the range of subjects of responsibility in accordance with the provisions of the Law of Ukraine «On Prevention of Corruption»; c) reconciliation of the limits of damage caused by the use of state or communal property in private interests, between the corresponding administrative and criminal offense, for which a new version is proposed.

Keywords: *administrative responsibility, improper use, state property, communal property, private interest.*

УДК 343.98
DOI: 10.31733/2078-3566-2022-3-219-224

Віктор ПЛЕТЕНЕЦЬ©
доктор юридичних наук, доцент
(Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)

ПРОБЛЕМА СПІВВІДНОШЕННЯ СЛІДЧИХ СИТУАЦІЙ ТА СИТУАЦІЙ ПРОТИДІЇ ДОСУДОВОМУ РОЗСЛІДУВАННЮ

У статті вивчено співвідношення категорій «слідча ситуація» та «ситуація протидії» досудовому розслідуванню. Стверджується, що в раніше здійснених науковцями дослідженнях слідчої ситуації, з боку науковців, не приділялось належної уваги ситуаціям протидії. Аналізуючи погляди вчених щодо слідчої ситуації, наголошується, що всі вони тією чи іншою мірою визначаються з позиції умов (обстановки) розслідування. Зосереджується увага, що наведені позиції можна сприймати, як синонімічне, близьке за визначенням змістовне наповнення досліджуваної наукової категорії, яка на початковому етапі розслідування може розглядатись з позиції ступеня поінформованості уповноваженої особи про обставини кримінального правопорушення взагалі й особу злочинця зокрема. У висновках наголошується на необхідності, з одного боку, окреслення ситуацій протидії, з іншого – нерозривного розгляду їх та вирішення разом із слідчими ситуаціями.

Ключові слова: *слідча ситуація, ситуація протидії, етапи розслідування, кримінальне провадження, уповноважена особа.*

Постановка проблеми. Ухвалення рішень у кримінальному провадженні, значною мірою, зумовлене сприйняттям уповноваженою особою сукупності значущої для розслідування інформації, яку в криміналістичній науці визначають слідчою ситуацією. Різноманітність останніх, як наголошує В. Бірюков, визначає необхідність розробки послідовності вказівок на виконання дій, спрямованих на їх вирішення [1, с. 195]. Цим докладаються зусилля для формування дієвих рекомендацій, спрямованих на підвищення якісного рівня розслідування.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Дослідженням поняття та природи слідчої ситуації займалася значна кількість науковців, зокрема: В. Бахін, В. Берназ, М. Єфімов, А. Колесніченко, В. Коновалова, О. Батюк, С. Веліканов, І. Герасимов, В. Лисиченко, В. Логінова, В. Лукашевич, Є. Лукьянчиков, М. Салтевський, Р. Степанюк, В. Тіщенко, К. Чаплинський, В. Шепітько та ін.

© В. Плетенець, 2022
ORCID iD : https://orcid.org/0000-0002-3619-8624
viktor_plet@i.ua